

Lublin, dnia 29 lipca 2018 r.

Prof. zw. dr hab. Marek Żmigrodzki
Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej
w Lublinie

RECENZJA DOROBKU W RAMACH POSTĘPOWANIA HABILITACYJNEGO PANA DRA PAWŁA ANTKOWIAKA

Uwagi ogólne

Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) stanowi w art. 16, że "do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną" (ust.1). Ponadto w ust. 4 wskazuje, że Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi w drodze rozporządzenia kryteria osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo - badawcze, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody. Na podstawie tego upoważnienia wydane zostało rozporządzenie z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165, dalej rozporządzenie). Z powyższego rozporządzenia wynika, że ocenie podlegają następujące zakresy aktywności Habilitanta: 1) osiągnięcia naukowo - badawcze; 2) współpraca międzynarodowa; 3) działalność dydaktyczna i popularyzatorska; 4) uzyskane nagrody. W odniesieniu do osiągnięć naukowo -

badawczych rozporządzenie rozróżnia kryteria ogólne (dotyczące wszystkich obszarów wiedzy) i specyficzne (dla poszczególnych obszarów wiedzy).

Habilitant, dr Paweł Antkowiak, występuje o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce, na bazie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 roku (Dz. U. Nr 179, poz. 1065). Tym samym, rozporządzenie wrześnie łączy trzy ostatnie kryteria w jedno, zgodnie z § 5. W związku z tym, recenzja w swym układzie zawierać będzie dwie części, nawiązując do dwóch grup kryteriów oceny: osiągnięć naukowych i aktywności naukowej oraz oceny działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i współpracy naukowej. Na wstępie całość zostanie poprzedzona krótką i ogólną weryfikacją dotyczącą posiadania stopnia naukowego w naukach humanistycznych w zakresie polityki. Pozytywna recenzja wymaga jednak spełnienia wszystkich wymienionych kryteriów.

1. Wymóg uzyskania stopnia naukowego doktora

Obecnie Pan Paweł Antkowiak jest pracownikiem naukowo - dydaktycznym w Zakładzie Badań Władzy Lokalnej i Samorządu na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stopień doktora w zakresie nauki o polityce uzyskał w 2012 roku, na podstawie rozprawy pt. "Samorząd zawodowy w Polsce w procesie transformacji systemowej". Promotorem Pana Pawła Antkowiaka był prof. dr hab. Robert Kmiecik.

Wcześniej w 2008 roku, Habilitant obronił pracę magisterską pod tytułem: "Pozycja ustrojowa samorządu gminnego w Polsce - założenia teoretyczne a praktyka funkcjonowania na przykładzie miasta Konina". Praca była napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Roberta Kmeciaka w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tym samym, został spełniony pierwszy z ustawowych wymogów uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych, czyli posiadanie stopnia naukowego doktora.

22

2. Ocena osiągnięć naukowo - badawczych i aktywności naukowej Habilitanta

Ocena osiągnięć naukowo - badawczych

Zgodnie z art. 16 Ustawy, do postępowania habilitacyjnego może być dopuszczona osoba, która spełnia dwa zasadnicze kryteria. Po pierwsze, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, ma ona osiągnięcia naukowe, które stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dziedziny naukowej. Osiągnięciem naukowym, według Ustawy, może być dzieło opublikowane w całości, lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji. Po drugie, osoba ta jednocześnie musi wykazać się istotną działalnością naukową. Ustawa nie precyzuje ostatniego z kryteriów. Jednak kwestię oceny istotności działalności naukowej precyzuje rozporządzenie. Należy odnieść te wymagania do dorobku naukowego Pana Pawła Antkowiaka.

Oryginalne prace twórcze

Analizując osiągnięcia naukowo - badawcze Pana Pawła Antkowiaka, wyraźnie nasuwa się wniosek, iż w swoich publikacjach koncentruje się on głównie na problematyce związanej z samorządem terytorialnym. Zgodnie z art. 16 ust. 2 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, jako osiągnięcie stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, Habilitant wskazał cykl publikacji zatytułowany "Samorząd terytorialny i specjalny w Polsce w procesie transformacji systemowej". Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście pozycja: *Samorząd terytorialny w Polsce w procesie budowy państwa demokratycznego. Wymiar wyborczy i finansowy*, Poznań 2017. Wyżej wymieniona pozycja zwarta stanowi monografię autorską najbardziej aktualną z punktu widzenia chronologii wykazanego cyklu publikacji.

Praca nie jest zbyt obszerna, składa się z czterech rozdziałów, wstępu i zakończenia. Struktura opracowania jest klarowna i logiczna, zachowana została zasada rozłączności treści. Jednocześnie, we wstępie, Autor nie określił hipotez badawczych, które zamierzał weryfikować, metod badawczych, którymi planował się posłużyć oraz nie odniósł się do stanu literatury przedmiotu. Zbyt zdawkowy i krótki wstęp zdecydowanie nie jest walorem rozprawy. W rozdziale pierwszym przedstawiono genezę i specyfikę samorządu oraz procesu transformacji. Określenie tych pojęć wydaje się nieodzowne w kontekście dalszych rozważań.

AA

W kolejnej części pracy, przedstawiono istotę i historię samorządu terytorialnego w Polsce. W drugiej połowie opracowania, Autor skoncentrował się na zapowiedzianym w tytule pracy, wymiarze wyborczym i finansowym. Scharakteryzował on ewolucję samorządowej ordynacji wyborczej, uwzględniając podział chronologiczny. Należałoby tu w większym stopniu uwzględnić specyfikę mechanizmów i technik marketingowych wykorzystywanych w wyborach samorządowych. W wymiarze technicznym, praca jest napisana prawidłowo. Język pracy jest poprawny i zgodny z zasadami siatki pojęciowej stosowanej w nauce o polityce. Katalog i zakres wykorzystanych źródeł jest wystarczający na potrzeby niniejszej pracy. Wybór problemu badawczego nie jest oryginalny, gdyż problematyka samorządu terytorialnego w Polsce i jego ewolucji była często poruszana w literaturze. Praca wydaje się uboga metodologicznie, brak jest wyraźnie i enumeratywnie określonych hipotez badawczych. Mankamentem pracy, jest brak uwzględnienia rozdziału na temat perspektyw rozwoju systemu samorządu terytorialnego w Polsce. Taka część rozprawy nadałaby jej walor predyktywności. Mimo powyższych ułomności, docenienia wymaga wkład intelektualny i merytoryczny Habilitanta w niniejszą pracę.

Kolejnym opracowaniem wykazanim przez Habilitanta, jako element cyklu publikacji podlegających ocenie, to: *Teoria i praktyka przywództwa politycznego na przykładzie bezpośrednich wyborów wójta, burmistrza i prezydenta miasta*, Poznań 2016. Praca składa się z sześciu rozdziałów, wstępu i zakończenia. Struktura pracy jest logiczna i spójna. Jednak, niektóre wątki powtarzają się porównując niniejszą publikację z poprzednio analizowaną (rozdział III, V). Uwzględniono tu hipotezę badawczą weryfikowaną w pracy, brak natomiast wymiaru metodologicznego, który powinien być wyraźnie określony we wstępie. Na uznanie zasługuje rozdział pierwszy, gdzie Autor przedstawił istotę i specyfikę samorządu terytorialnego w Polsce. Określono tu zarówno genezę i ewolucję zjawiska, jak i podstawowe definicje. Podrozdział trzeci rozdziału mógłby stanowić odrębny rozdział, który można byłoby umieścić na końcu pracy. Rozdział drugi i trzeci mają w dużej mierze charakter deskryptywny. Rozdział czwarty można byłoby połączyć z rozdziałem piątym. Kwestie marketingu politycznego wiążą się bowiem nierozdzielnie z personalizacją polityki. Język pracy jest poprawny, dobór źródeł wystarczający.

Kolejna monografia wieloautorska, wykazana przez Habilitanta, to *Pożądaný kierunek zmian modelu samorządu gospodarczego w Polsce*, Poznań 2016. Obszar badawczy zaproponowany przez Autorów jest stosunkowo wąski. Struktura pracy jest poprawna, ale wskazuje na jej opisowy charakter. Po raz kolejny brakuje określenia metod i technik

badawczych. Opracowanie stanowi w dużej mierze analizę stanu prawnego, co ogranicza kreatywność w rozwiązywaniu problemu badawczego.

Oprócz monografii głównie wiałoautorskich, Pan Paweł Antkowiak był redaktorem trzech prac zbiorowych. Na uwagę zasługuje tu najnowsza pozycja: *Wielowymiarowość polityk publicznych - między centralizmem a lokalizmem*, Poznań 2017. Opracowanie ma bardzo ogólny charakter i uwzględnia różne obszary badawcze. Brakuje tu jednak spójnej i klarownej struktury podziału treści.

Habilitant opublikował trzy artykuły w języku angielskim oraz osiem artykułów w czasopismach naukowych w języku polskim. Większość z nich opublikował w polskich czasopismach specjalistycznych lub politologicznych. Największy dorobek Autora w wymiarze ilościowym, stanowią rozdziały w pracach zbiorowych - 14. Wszystkie pozycje niewątpliwie stanowią element cyklu publikacji zatytułowanego "Samorząd terytorialny i specjalny w Polsce w procesie transformacji systemowej".

Ocena aktywności naukowej

Ustawa wymaga również w art. 16 ust. 1, aby Habilitant wykazywał się istotną aktywnością naukową. Nie precyzuje ona znaczenia tego wymogu. Bardziej konkretne jest rozporządzenie. Wskazuje ono, iż chodzi o autorstwo/współautorstwo różnego typu publikacji naukowych, jeśli chodzi o artykuły - zwłaszcza w czasopismach z bazy web of science czy ERIH, autorstwo/współautorstwo opracowań zbiorowych, zbiorów dokumentów czy orzecznictwa, ekspertyz, dysponowanie IF, liczba cytowań, kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach, nagrody naukowe, wygłaszanie referatów na konferencjach naukowych.

Od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora, Pan Paweł Antkowiak opublikował szereg prac naukowych, w tym artykuły naukowe. Wyraźnie widać, iż zainteresowania Habilitanta w tym wymiarze koncentrują się na problematyce samorządu terytorialnego w Polsce. Wskazał on 33 publikacji, jako wchodzących w skład osiągnięcia naukowego "Samorząd terytorialny i specjalny w Polsce w procesie transformacji systemowej", o których była mowa wcześniej. Oprócz tego, opublikował on jedną publikację naukową, jeden artykuł w czasopiśmie w języku polskim, dwa rozdziały w pracach zbiorowych w języku angielskim, sześć rozdziałów w pracach zbiorowych oraz jedną redakcję naukową prac zbiorowych. Niniejszy dorobek naukowy zasługuje na docenienie.

MA

Niewątpliwą ułomnością dorobku naukowego Habilitanta jest brak publikacji w czasopismach z bazy JRC (Journal Citation Reports) oraz ERIH (European Reference Index for the Humanities). Fakt ten świadczy o słabym umiędzynarodowieniu badań.

Docenienia wymaga zaangażowanie Pana Pawła Antkowiaka w krajowe projekty badawcze. Jednak brakuje tu grantów między innymi w ramach Narodowego Centrum Nauki, i innych ogólnokrajowych.

Habilitant wygłosił 47 referatów podczas konferencji naukowych krajowych i zagranicznych. Jest to zdecydowanie imponująca liczba. Warto zwrócić uwagę, iż dorobek Pana Pawła Antkowiaka w tym wymiarze jest zróżnicowany ale zawsze odnosi się do obszaru badawczego znajdującego się w centrum jego zainteresowań.

Docenienia wymaga, iż Habilitant współpracuje z mediami w różnej formie, jako ekspert i konsultant. Wykazał się on aktywnym uczestnictwem w audycjach radiowych, telewizyjnych w Polsce. W ten sposób można wnioskować, że Pan Paweł Antkowiak skutecznie łączy swoją wiedzę teoretyczną z praktyką.

3. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego, współpracy międzynarodowej i uzyskanych nagród Habilitanta

Habilitant uczestniczył w sześciu programach europejskich finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wykazał się również znaczącą działalnością organizacyjną w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych, które odbyły się w jego macierzystej Uczelni. Działalność organizacyjna i naukowa została pięć razy doceniona przez Władzę Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, w formie nagród i wynagrodzeń motywacyjnych. Oprócz tego, Pan Paweł Antkowiak był członkiem trzech konsorcjów naukowych oraz trzech towarzystw naukowych. Habilitant nie brał udziału w komitetach redakcyjnych i radach naukowych znaczących czasopism w skali krajowej oraz nie recenzował projektów międzynarodowych. Znaczącym osiągnięciem Pana Pawła Antkowiaka były natomiast staże w zagranicznych ośrodkach naukowych (Belgia, Francja, Niemcy, Czechy). Warto podkreślić, iż recenzował on artykuły dla "Przeglądu Europejskiego" oraz "Polish Political Science Yearbook".

W obszarze działalności dydaktycznej, Habilitant wykazał przeprowadzenie czterech wykładów i sześciu zajęć ćwiczeniowych na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Warto podkreślić, iż dwa kursy przeprowadził w

języku angielskim. Działalność dydaktyczna Habilitanta ściśle koresponduje z jego zainteresowaniami badawczymi. Oprócz tego, Pan Paweł Antkowiak przeprowadził kursy w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, oraz liczne szkolenia i warsztaty przeznaczone dla różnych grup docelowych. Habilitant pełnił również znaczące funkcje w ramach opieki nad studentami (Pełnomocnik Dziekana ds. organizacji kształcenia, kierownik studiów, opiekun koła naukowego, promotor i recenzent prac dyplomowych). Tym samym, należy zdecydowanie docenić aktywność Habilitanta w wymiarze dydaktycznym.

W ramach innych osiągnięć, Habilitant wykazał się działalnością, jako doradca Burmistrza Miasta i Gminy Dębnie, członek komisji rekrutacyjnej na studia, współpracownik Ogólnopolskiej Federacji Przedsiębiorców i Pracodawców czy Wielkopolskiego Związku Pracodawców Lewiatan.

4. Konkluzja

Przystępując do sformułowania ostatecznej oceny całości dorobku naukowego, dydaktycznego, popularyzatorskiego i aktywności naukowo - badawczej Pana Pawła Antkowiaka, należy stwierdzić, iż jest on znaczący zarówno w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym.

Podjmując próbę ogólnej oceny cyklu publikacji zgłoszonego przez Habilitanta, jako osiągnięcia naukowego, nie można oprzeć się wrażeniu, iż mimo dużego wkładu intelektualnego Pana Pawła Antkowiaka w powstanie tego dzieła, nie wyróżnia się ono znaczącą oryginalnością i kreatywnością. Obszar badawczy pracy Habilitanta stanowi niejako rozszerzenie analizy zawartej w jego pracy doktorskiej. Największym mankamentem warsztatu pracy naukowej Pana Pawła Antkowiaka jest niedojrzałość metodologiczna, która przejawia się w niemal każdej jego publikacji.

W konsekwencji, opowiadam się za nadaniem Panu dr Pawłowi Antkowiakowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce.

